

Republiken s Presidents skrivelse
till Ålands landsting med Regeringens proposition till
Riksdagen, innehållande lag angående inbyggarnes i land-
skapet Åland tjänstgöring vid lots- och fyrinrättningen
i stället för fullgörande av värnplikt.

Till Ålands landsting överlämnas härjämte i det
avseende 5 § i lagen angående bringande i verkställig-
het av lagen om självstyrelse för Åland, given den 6
maj 1920, stadgar Regeringens proposition till Riksdä-
gen, innehållande lag angående inbyggarnes i landskapet
Åland tjänstgöring vid lots- och fyrinrättningen i stäl-
let för fullgörande av värnplikt.

Helsingfors, den 4 augusti 1925.

Republiken s President

Kaari Ikonen

T.f. Justitieminister,

Statsminister

Urho Kekkonen

Regeringens proposition till Riksdagen, innehållande lag angående inbyggarnes i landskapet Åland tjänstgöring vid lots- och fyrinrättningen i stället för fullgörande av värnplikt.

Till 1924 års Riksdag överlämnades proposition, innehållande lag angående inbyggarnes i landskapet Åland tjänstgöring vid lots- och fyrinrättningen i stället för fullgörande av värnplikt. Enär det av Riksdagen med anledning härav godkända lagförslaget, i enlighet med Högsta domstolens däröver avgivna, på rättsskäl grundade utlåtande, icke blev fastställt, har i ämnet uppgjorts nytt lagförslag, som i övrigt är likalydande med det av Riksdagen godkända lagförslaget, förutom att nödiga befunda ändringar föreslås i dess 2 och 4 §§.

Det har visserligen ifrågasatts, huruvida det icke vore skäl föreslå, att stadgandet i 27 § av lagen om självstyrelse för Åland av den 6 maj 1920, enligt vilket Ålands inbyggare äro skyldiga att biträda vid fäderneslandets försvar genom att, i stället för fullgörande av värnplikt, göra motsvarande tjänst vid lots- och fyrinrättningen, skulle helt och hållet ändras t. ex. sålunda, att landskapets inbyggare i stället för denna tjänstgöringsskyldighet ägde biträda vid fosterlandets försvar genom erläggande av en särskild för ändamålet fastställd skatt. Det har likväl ansetts, att åtminstone tillsvidare, anledning icke finnes för framställande av ett dylikt förslag. Vid lotsinrättningen förekomma

särskilda uppgifter, för vilka de enligt 27 § i nyssagda lag om självstyrelse för Åland tjänstgöringsskyldiga lämpligen kunna användas. En sådan uppgift är främst sjömätningen. Vår skärgård erbjuder kustförsvaret stora fördelar, därest alla tillgängliga farleder äro nogt kända, och borde fördens skull en grundlig undersökning av densamma ur denna synpunkt utan dröjsmål verkställas. För närvarande utföres detta arbete likväl endast med obetydliga krafter och inskränker det sig huvudsakligen till huvudfarlederna. Genom att till sagda arbete använda åländska tjänstgöringsskyldige kunde det utsträckas jämväl till de för kustförsvaret nödvändiga bifarlederna. I vad mån tjänstgöringsskyldige kunde användas vid andra likartade uppgifter, skulle bero på särskild prövning.

De ändringar, som föreslagits i det av Riksdagen tidigare antagna lagförslaget angående inbyggarnes i landskapet Åland tjänstgöring vid lots- och fyrinrättningen i stället för fullgörande av värnplikt, äro följande:

Uti det av Riksdagen tidigare antagna lagförslaget var den aktiva tjänstetiden fastställd till ett år och tre månader, men överlämnades åt republikens president att besluta om permittering av tjänstgöringsskyldige även tidigare, för såvitt

de icke kunde användas till i lagen avsedd tjänstgöring. Med beaktande av ändamålsenlighetssynpunkter föreslås, att tjänstetiden, som skulle vara högst ett år och tre månader, skulle fastställas i förordning. Det är klart, att redan av rent finansiella skäl tjänstetiden bör fastställas så kort manskapets utbildning och uppgiftens art det medgiva; permitteringsförfarandet åter, om ett års och tre månaders tjänstetid i det hela visade sig för lång, vore icke sak enligt. Å andra sidan vore det likväl icke på sin plats att i själva lagen fastställa en kortare tjänstetid, enär manskapets utbildning för de uppgifter, som härvid kunna ifrågakomma, i en del fall kan kräva hela denna tid.

I sitt utlåtande över det av Riksdagen antagna lagförslaget har Högsta domstolen såsom sin uppfattning uttalat att den förändring Riksdagen vidtagit uti 4 § av regeringens tidigare i ämnet av-

lättna proposition, om ock med ifrågavarande förändring ej avsetts att göra någon saklig ändring i propositionens förslag, är ägnad att förläna 4 § en avfattning, som möjliggör en tolkning och lagtillämpning, vilken i ett väsentligt avseende står i strid med innehållet i 75 § 2 mom. regeringsformen. Då det vore föga önskligt att en sådan uppfattning skulle vinna insteg, att en kränkning av inbyggarnes i landskapet Åland rättigheter vore åsyftad, föreslås för sagda paragraf en lydelse, som förebygger en sådan tillämpning som av Högsta domstolen förutsatts såsom möjlig. Emedan det är uppenbart, att en sådan tillämpning av stadgandet icke heller av Riksdagen avsetts, förbleve paragrafen till sitt sakliga innehåll oförändrad.

I enlighet med det ovansagda föreläges ifrågavarande lagförslag Riksdagen till antagande sålydande:

Lag

angående inbyggarnes i landskapet Åland tjänstgöring vid lots- och fyrinrättningen i stället för fullgörande av värnplikt.

I enlighet med Riksdagens beslut varder härigenom stadgat:

1 §.

I aktiv tjänst vid lots- och fyrinrättningen inträder varje år en åldersklass av Ålands befolkning, nämligen de ungdomlingar, vilka det året fylla tjugu år och icke åstunda fullgöra värnplikt.

2 §.

Den aktiva tjänstetiden fastställas i förordning och är högst ett år och tre månader. Efter dess utgång överförs de tjänstgöringsskyldige till reserven av personalen vid lots- och fyrinrätt-

ningen och kvarstå i denna till utgången av det år, då de uppnått en ålder av femtiotvå år.

I reserven utgöra de reservmän en åldersklass, vilka samma år inträtt i aktiv tjänst.

3 §.

Reserven av personalen vid lots- och fyrinrättningen användes att ersätta den del av sagda personal, som vid övning med krigsmaktens reserv eller vid mobilisering inkallas i krigstjänst, samt att

i mån av behov under krigstid förstärka sagda personal.

Under fredstid må personer, hörande till reserven av personalen vid lots- och fyrinrättningen, inkallas till tjänstgöring för sammanlagt högst sextiotre dagar.

Beträffande ordningen för de skilda årsklassernas av reserven inkallande till tjänstgöring tillämpas stadgandet i 1 mom. 18 § värnpliktslagen.

4 §.

Tjänstgöringsskyldig bör, ifall han ej själv annat åstundar, såvitt möjligt anställas å tjänstgöringsplats eller fartyg, varest manskapet har samma modersmål som han, och erhålla sin undervisning på detta språk.

Till manskap, som i denna paragraf avses, räknas icke den personal, i vars ställe icke kunna användas sådana, vilka fullgöra sin tjänstgöringsskyldighet.

5 §.

Den, som ådömts förlust av medborgerligt förtroende eller förklarats icke vara vittnesgill, får ej användas i annan tjänstgöring, som i denna lag avses, än i lots- och fyrinrättningens arbete, vartill han kan uppbådas för ett år och tre månader efter ingången av det år, då han fyller tjugu år, och innan han uppnått en ålder av tjuguåtta år. Å sådan person skola i övrigt stadgandena i 2 och 3 mom. 59 § värnpliktslagen tillämpas.

6 §.

Den, som vid uppbåd efter sorgfällig prövning befinnes oförmögen till tjänstgöring vid lots- och fyrinrättningen, befrias från tjänstgöringsskyldighet, såvitt ej här nedan annorlunda sägs.

Uppbådad, vilken ännu icke uppnått erforderlig kroppslig utveckling eller lider av sjukdom, som gör honom tills-

vidare oförmögen till aktiv tjänst, eller ännu icke återvunnit sina krafter efter överstånden sjukdom, skall vid nästföljande uppbåd undergå förnyad besiktning.

7 §.

Uppbådad må kunna beviljas uppskov med eller befrielse från inträde i aktiv tjänst eller befrielse från inträde i reservtjänst i enlighet med stadgandena i 22 och 23 §§ värnpliktslagen.

8 §.

Stadgandena i värnpliktslagens 4 kapitel om uppbådskretsar och uppbådsmyndigheter, i 5 kapitlet om uppbåds-längder samt i 6 kapitlet om inkallande till besiktning och verkställande av uppbåd äga motsvarande tillämpning i fråga om landskapet Åland och dess inbyggare, med följande undantag:

1) kretschefsbefattningen handhaves av vederbörande lotsfördelningschef, såvitt ej annan sjöfartsstyrelsen underlydande tjänsteman av denna förordnas att under viss tid fullgöra kretschefens åligganden;

2) vid besiktningen av de uppbådade biträdes uppbådsnämnden av en civil läkare;

3) den, vilken på grund av lag eller frivillig anmälan skall fullgöra krigstjänst, anses såsom om han vore uppbådad inom den uppbådskrets, som omfattar Åbo stad, och hänvisas att på angiven tid anmäla sig till besiktning därstädes samt erhåller av allmänna medel skälig resekostnadsersättning; och hänförs till denna uppbådskrets jämväl de ålänningar, vilka såsom frivilliga inträtt i krigstjänst; samt

4) ålänning, vilken ej önskar inträda i krigstjänst, tillkommer icke rätt att anmäla sig till uppbåd annorstädes än på Åland.

9 §.

Dagen för de uppbådades inträde i tjänst fastställs årligen av handels- och industriministern.

10 §.

Fördelningen av de uppbådade på de olika verksamhetsområdena och tjänstgöringsplatserna inom lots- och fyrinrättningen ankommer å sjöfartsstyrelsen, vilken skall genom uppbådsnämnden tillhandahålla de uppbådade skriftligt meddelande om tiden då och stället där envar bör infinna sig i tjänst.

Beträffande den, som å den fastställda inställelsedagen icke infunnit sig, tillämpas stadgandet i 2 mom. 17 § värnpliktslagen.

11 §.

Efter sitt inträde i tjänst skola de tjänstgöringsskyldige avlägga civil tjänsteed. Den, som anser sig vara av samvetsskäl hindrad att gå eden, avlägga en motsvarande högtidlig försäkran.

12 §.

Beträffande yngling, som önskar såsom frivillig inträda i tjänst vid lots- och fyrinrättningen, gälla stadgandet i 52 § värnpliktslagen, sålunda likväl, att ansökan inlämnas till vederbörande kretschef samt att intyg om sökandens duglighet till tjänstgöring må utfärdas av civil läkare.

13 §.

Tjänstgöringsskyldig skall hemförlovas omedelbart efter det han avslutat sin tjänstgöring. Under krigstid äge dock 3 mom. 15 § värnpliktslagen motsvarande tillämpning.

Hemförlovande av manskap å fartyg, som befinner sig på resa, må, där resans avbrytande skulle vålla avsevärd olägenhet, uppskjutas till dess fartyget återkommit till den hamn, där det för till-

fället är stationerat. Den överskjutande tiden räknas manskapet till godo vid inkallande till tjänstgöring i reserven.

För såvitt tjänstgöringsskyldige icke kunna användas i tjänstgöring, som denna lag avser, må republikens president besluta angående deras permittering.

14 §.

Gör sig den, som på grund av denna lag är anställd eller bort inträda i tjänst vid lots- och fyrinrättningen, skyldig till brott, som, om det begåtts av värnpliktig, skulle bestraffas enligt strafflagen för krigsmakten, skola stadgandena i sistsagda lag i tillämpliga delar komma till användning, men målet handläggas av allmän domstol.

Angående sjöfartsstyrelsens och förmans rätt att ålägga tjänstgöringsskyldig ordningsstraff stadgas genom förordning.

15 §.

Stadgandena i 62—71 §§, 73 §, 1 mom. 74 §, 77 §, 80—83 §§, 3 och 4 mom. 85 § samt 86 § värnpliktslagen äga motsvarande tillämpning å dem, som på grund av denna lag äro skyldiga att tjänstgöra vid lots- och fyrinrättningen. I fråga om dessa gälla jämväl stadgandena i 84 § av sagda lag, likväl sålunda, att den polisman, vilken vid tillfället skall såsom ledamot närvara i uppbådsnämnden, förordnas av landshövdingen samt att uppbådsnämnden biträdes av en läkare.

Beträffande den, som icke å föreskriven tid infunnit sig till tjänstgöring i reserven, tillämpas stadgandet i 72 § värnpliktslagen.

16 §.

Åt den, vilken på grund av denna lag tjänstgör vid lots- och fyrinrättningen

eller är sysselsatt med arbete vid den-
samma, skall erläggas dagspenning, mot-
svarande det belopp, som tillkommer
värnpliktig i aktiv tjänst.

17 §.

Stadgandena i denna lag, förutom
8 §, avse icke personer, vilka efter
uppnådd tolv års ålder inflyttat till
Åland och enligt lagen om självstyrelse
för detta landskap böra fullgöra sin
värnplikt, ej heller dem, vilka vid upp-
båd anmält sig önska inträda i krigs-
tjänst eller efter denna lags trädande i
kraft antagits såsom frivilliga i sådan
tjänst. Beträffande dylika personer till-
lämpas med nämnda undantag värn-
pliktslagen; och gäller med avseende å
dem vad om värnpliktige från andra de-
lar av riket är stadgat.

18 §.

De inbyggare i landskapet Åland, vilka
vid denna lags trädande i kraft tillhöra
krigsmaktens reserv eller lantvärnets
första eller andra kategori och icke
åstunda kvarstå vid krigsmakten, skola

inskrivas i reserven av personalen vid
lots- och fyrinrättningen.

De ålänningar, som härförinnan, men
efter utfärdandet av lagen om självsty-
relse för Åland varit uppbåd under-
kastade och ej på grund av frivillig an-
mälan inträtt i krigstjänst, skola inskri-
vas i reserven. De uppbådade av samma
åldersklasser, som på grund av frivillig
anmälan vid uppbåd stå i aktiv krigs-
tjänst, skola därför befrias.

Ålänning, vilken, ehuru därtill förplik-
tad, icke inträtt i aktiv militärtjänst,
skall i stället för fullgörande av värn-
plikt tjänstgöra vid lots- och fyrinrätt-
ningen, såvida han ej redan fyllt tjugu-
åtta år, i vilket fall han inskrives vid
reserven av personalen vid sagda inrätt-
ning.

19 §.

De närmare bestämmelser, vilka er-
fordras för denna lags tillämpning, ut-
färdas genom förordning.

20 §.

Denna lag träder i kraft den

Helsingfors, den

1925.

Republikens President

Justitieminister